

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/411>

Materiál v pripomienkovom konaní do 22.07.2022

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky na základe § 47 písm. a) a b) zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Návrh vyhlášky reaguje na potreby aplikačnej praxe, ako aj na novelu zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – zákon č. 413/2021 Z. z., ktorý zaviedol možnosť, aby odborný výcvik v dielni, na pracovisku zamestnávateľa a na pracovisku praktického vyučovania mohol viesť aj hlavný inštruktor, učiteľ odbornej praxe a učiteľ príslušného odborného vyučovacieho predmetu, čím sa vytvorili predpoklady pre optimalizáciu využitia personálnych kapacít stredných odborných škôl pri realizácii praktického vyučovania. Pre všetky stupne vzdelávania, ktoré poskytujú stredné školy uvádza úroveň kvalifikácie podľa Európskeho kvalifikačného rámca a Slovenského kvalifikačného rámca. Zároveň sa určujú učebné odbory poskytujúce stredné odborné vzdelanie (F), ktorých absolventi môžu byť prijatí do druhého ročníka učebných odboroch poskytujúcich stredné odborné vzdelanie (H), ak absolvent získal nižšie stredné vzdelanie.

Návrh vyhlášky má nadobudnúť účinnosť dňa 01.10.2022, okrem vymedzených ustanovení, ktoré nadobudnú účinnosť neskôr.

Postoj RÚZ k materiálu

Vyhláška určuje sústavu odborov vzdelávania pre stredné školy, ich nadväznosť, dĺžku vzdelávania v jednotlivých odboroch vzdelávania a najvyšší počet žiakov v skupine na jedného majstra odbornej výchovy, učiteľa odbornej praxe a hlavného inštruktora. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k prílohe č.5 a č.9

Navrhujeme zavedenie novej skupiny „zelených“ učebných a študijných odborov, ktoré budú zamerané na cirkulárnu ekonomiku a ochranu životného prostredia vo vecnej pôsobnosti RÚZ. Ak by sa vychádzalo z aktuálne platnej „Národnej klasifikácie vzdelania“, skupina odborov by mala označenie **16 Ochrana životného prostredia**, avšak náš návrh je označenie **16 Ochrana životného prostredia a cirkulárna ekonomika**. Na základe požiadaviek z praxe pripravujeme na experimentálne overovanie nové odbory, uvažuje sa o odboroch „Špecialista na cirkulárnu ekonomiku“ a „Špecialista aktívnej ochrany životného prostredia“. Pre začiatok navrhujeme presun existujúceho študijného odboru 3916 M životné prostredie zo skupiny 39 ŠPECIÁLNE TECHNICKÉ ODBORY v prílohe č. 5 Časť A Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 6 s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe do novonavrhovanej skupiny č. 16 Ochrana životného prostredia a cirkulárna ekonomika.

Odôvodnenie:

Celospoločenská situácia v oblasti akútnej potreby ochrany životného prostredia, kvality života a tiež aktuálnej reformy a investícií do zelenej ekonomiky si vyžadujú prípravu kvalifikovaných odborníkov pre prax. Pre tento nový sektor zatiaľ školy nepripravujú žiadnych odborníkov. Návrh pre zavedenie novej skupiny odborov so zameraním na

prípravu odborníkov/specialistov aktívnej ochrany životného prostredia a cirkulárnu ekonomiku vychádza z požiadaviek firiem a samospráv na riešenie tejto aktuálnej problematiky. Podľa našich zistení nie je na trhu práce dostatok odborníkov pre zabezpečenie realizácie investícií z Plánu obnovy a EŠIF.

2. Zásadná pripomienka k prílohám č. 4 až 6 a č. 9

Návrh vyhlášky okrem iného robí poriadok v skupinách odborov „63 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I“ a „64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II“. Navrhujeme zmyslupnejšie členenie, aby boli tieto dve skupiny odlišené aj v názve: 63 EKONOMIKA, FINANCIÉ A ADMINISTRATÍVA a 64 OBCHOD A SLUŽBY. S tým by súviselo aj preradenie niektorých odborov medzi skupinami.

Skupina učebných odborov a študijných odborov **63 Ekonomika, financie a administratíva** by sústreďovala všetky ekonomické odbory, a to: 6317 M obchodná akadémia, 6317 M 74 obchodná akadémia – bilingválne štúdium, 6325 M ekonomické lýceum, 6327 M ekonomické a administratívne služby v podnikaní, 6330 K bankový pracovník (exp.), 6475 K technicko-administratívny pracovník, 6310 Q financie, 6332 Q daňové služby, 6335 Q medzinárodné podnikanie, 6308 Q verejná správa.

Skupina učebných a študijných odborov **64 Obchod a služby** by sústreďovala všetky odbory súvisiace s obchodom a službami, a to: 6355 M služby v cestovnom ruchu, 6323 K hotelová akadémia, 6425 K kaderník – vizážista, 6442 K obchodný pracovník, 6463 K kozmetik – vizážista, 6444 H čašník, servírka, 6445 H kuchár, kuchárka, 6456 H kaderník, kaderníčka, 6461 H asistent predaja, asistentka predaja, 6488 H pracovník v gastronómii, pracovníčka v gastronómii, 6403 L podnikanie v remeslách a službách, 6411 L prevádzka obchodu, 6312 Q cestovný ruch a hotelierstvo.

Navrhujeme tieto presuny a prečíslenie kódov odborov:

V prílohe č. 4 zo Skupiny učebných odborov podľa § 2 ods. 5 zo skupiny učebných odborov 64 OBCHOD A SLUŽBY navrhujeme presunúť učebný odbor 6475 H technicko-administratívny pracovník, technicko-administratívna pracovníčka a v nadväznosti na to v prílohe č. 5 Časť C zo Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 6 pre absolventov učebných odborov presunúť študijný odbor 6476 L technicko-ekonomický pracovník a zlúčiť ich do jedného študijného odboru a zaradiť ho do prílohy č. 5 Časť B Skupina študijných odborov podľa § 2 ods. 6 s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku do skupiny 63 EKONOMIKA, FINANCIÉ A ADMINISTRATÍVA a priradiť mu nový kód označenia 63xx K technicko-administratívny pracovník, technicko-administratívna pracovníčka.

V rámci prílohy č. 5 Časť A Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 6 s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe navrhujeme presunúť zo skupiny 63 do skupiny 64 študijný odbor 6355 M služby v cestovnom ruchu a priradiť mu nový kód označenia 64xx M služby v cestovnom ruchu. V rámci prílohy č. 5 Časť B Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 6 s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku navrhujeme presunúť zo skupiny 63 EKONOMIKA, FINANCIÉ A ADMINISTRATÍVA do skupiny 64 študijný odbor 6323 K hotelová akadémia a priradiť mu nový kód označenia 64xx K hotelová akadémia.

V rámci prílohy č. 6 Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 7 navrhujeme presunúť študijný odbor 6312 Q cestovný ruch a hotelierstvo zo skupiny 63 EKONOMIKA, FINANCIÉ A ADMINISTRATÍVA do skupiny 64 OBCHOD A SLUŽBY a priradiť mu nový kód označenia 64xx Q cestovný ruch a hotelierstvo.

Odôvodnenie:

Návrh na transformáciu odboru 6475 H technicko-administratívny pracovník, technicko-administratívna pracovníčka z učebného odboru na študijný odbor je z dôvodu, že absolventi tohto učebného odboru s výučným listom v skupine ekonomických odborov v praxi veľmi ťažko nachádzajú uplatnenie a veľmi málo týchto absolventov je schopných pokračovať aj v nadstavbovom štúdiu a zvýšiť si kvalifikáciu. Preto je potrebné tento odbor pretransformovať na študijný odbor s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s úrovňou vzdelania ÚSOV. Sme pripravení v ŠVP aktualizovať obsahové a výkonové štandardy na úroveň ÚSOV v súlade s potrebami trhu práce na nové odborné vedomosti, zručnosti a spôsobilosti. Návrh na presun zo skupiny 64 Obchod a služby do skupiny 63 Ekonomika,

financie a administratíva medzi ekonomické odbory má potom silné opodstatnenie. Pre uplatnenie absolventa v praxi zamestnávateľa požadujú vzdelanie na úrovni ÚSOV s možnosťou ponúknuť v tomto odbore vyššie zapojenie sa do systému duálneho vzdelávania.

V ostatných odboroch dochádza len k preskupeniu odborov medzi skupinami odborov 63 a 64, čím by sme dosiahli zmysluplné rozdelenie odborov v rámci sektorov.

3. Zásadná pripomienka k Prílohe č. 9

V prílohe č. 9 navrhujeme určenie RÚZ ako vecne príslušnej profesijnej organizácie pre skupiny odborov „68 Právne vedy“ a „92 Bezpečnostné služby“. Zároveň navrhujeme premenovať skupinu odborov č. 22 Hutníctvo na 22 Hutníctvo, zlievarenstvo a kováčstvo.

Odôvodnenie:

V Prílohe č. 9 v skupine odborov 68 Právne vedy a 92 Bezpečnostné služby zatiaľ nie je priamo určená vecná pôsobnosť príslušnej stavovskej organizácie alebo príslušnej profesijnej organizácie, pričom RÚZ už viac rokov pôsobí ako spolupracujúca profesijná organizácia a reálne plní všetky kompetencie vyplývajúce z vecnej pôsobnosti príslušnej profesijnej organizácie. Preto RÚZ v týchto dvoch skupinách odborov má záujem prevziať priamo vecnú pôsobnosť a zodpovednosť za všetky kompetencie z toho vyplývajúce. Príslušnosť k týmto dvom skupinám odborov je pre RÚZ dôležitá z pohľadu výkonu svojej praxe. V skupine odborov 92 Bezpečnostné služby RÚZ dlhodobo spolupracuje v oblasti vzdelávania so Slovenskou komorou súkromnej bezpečnosti, ktorá je v členskej základni nášho priameho člena Združenia podnikateľov Slovenska. Skupina odborov 68 Právne vedy sú veľmi príbuzné skupine odborov 63 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, II, ktorú RÚZ už dlhodobo zastrešuje a má k nej priamu vecnú pôsobnosť.

4. Zásadná pripomienka k Prílohe č. 4, 5 a 6

Navrhujeme vyradenie nulových odborov tzn. takých, kde dlhodobo nie sú žiaci a z hľadiska potrieb trhu práce sú neaktuálne. Sú to tieto odbory skupiny: **39 ŠPECIÁLNE TECHNICKÉ ODBORY** v Prílohe č. 5 Časť A Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 6 s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe: 3917 M 04 technické a informatické služby – v chémii, 3917 M 08 technické a informatické služby – mechanizácia a doprava v poľnohospodárstve, 3917 M 09 technické a informatické služby – zasielateľstvo, 3917 M 10 technické a informatické služby – odevníctvo, 3917 M 11 technické a informatické služby – obuvníctvo, 3917 M 12 technické a informatické služby – spracúvanie dreva, 3920 M polytechnika.

Zo skupiny odborov **22 HUTNÍCTVO** v Prílohe č. 4 Skupiny učebných odborov podľa § 2 ods. 5 navrhujeme vyradiť nulový učebný odbor 2287 H modelár, modelárka.

V Prílohe č. 5 Časť A Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 6 s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe navrhujeme vyradenie študijného odboru **6314 N cestovný ruch**, ktorý je obsahovo duplicitný k študijnému odboru 6355 M služby v cestovnom ruchu, ktorý možno študovať aj formou kvalifikačného štúdia ako 6355 N služby v cestovnom ruchu.

Zároveň navrhujeme ponechanie dvoch ekonomických odborov, kde žiaci stále sú, dokonca v systéme duálneho vzdelávania. Teda zásadne nesúhlasíme s vyradením študijných odborov: **6325 M ekonomické lýceum** a navrhujeme jeho opätovné zaradenie do skupiny odborov 63 v Prílohe č. 5 Časť A Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 6 s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe a tiež zásadne nesúhlasíme s vyradením študijného odboru **6292 N hospodárska informatika**, ale navrhujeme pretransformovať ho na študijný odbor vyššieho odborného štúdia a zaradiť ho do skupiny odborov 63 v Prílohe č. 6 Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 7 s priradením nového kódu označenia 63xx Q hospodárska informatika.

Tiež nesúhlasíme s vyradením učebného odboru **6452 H fotograf** a navrhujeme jeho opätovné zaradenie do skupiny 64 v Prílohe č. 4 Skupiny učebných odborov podľa § 2 ods. 5.

V skupine odborov **22 HUTNÍCTVO** navrhujeme premenovať študijný odbor 2262 K hutník operátor na „procesný technik v hutníctve a zlievarenstve“ v Prílohe č. 5 Časť B Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 6 s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku.

Odôvodnenie:

V študijnom odbore 6325 M ekonomické lýceum sú aktuálne žiaci s učebnou zmluvou v systéme duálneho vzdelávania. V školskom roku 2021/22 je v tomto študijnom odbore celkovo 308 žiakov. Pre tento odbor máme pripravené aktualizované výkonové a obsahové štandardy do ŠVP podľa požiadaviek trhu práce a zamestnávateľov a tiež aby bol jednoznačne odlišiteľný od ostatných ekonomických odborov. V praxi absolventi nachádzajú uplatnenie, preto nevidíme dôvod, prečo by mal byť tento odbor vyradený zo siete.

Študijný odbor 6292 N hospodárska informatika navrhujeme opätovne zaradiť do skupiny odborov 63 medzi ekonomické odbory do skupiny Q odborov vyššieho odborného štúdia ako študijný odbor 63xx Q hospodárska informatika a to z dôvodu požiadavky vyššej úrovne náročnosti odborných vedomostí a odborných zručností v oblasti prepojenia IT v ekonomike, pričom máme pripravenú aktualizáciu obsahu vzdelávania – výkonových a obsahových štandardov v ŠVP podľa požiadaviek hospodárskej praxe.

V učebnom odbore 6452 H fotograf aktuálne v školskom roku 2021/22 študuje 78 žiakov, v praxi absolventi nachádzajú uplatnenie, preto nevidíme dôvod, prečo by mal byť tento odbor vyradený zo siete.

5. Zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Navrhujeme, aby bol určený najvyšší počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy/učiteľa odbornej praxe/hlavného inštruktora pre všetky odbory. Aktuálne je určený len pre niektoré.

Odôvodnenie:

Aktuálne absentuje určenie najvyššieho počtu žiakov na jedného majstra odbornej výchovy/učiteľa odbornej praxe/hlavného inštruktora pre študijné odbory v Prílohe č. 5 Časť A Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 6 s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe, Časť C Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 6 pre absolventov učebných odborov a Príloha č. 6 Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 7, čo v aplikačnej praxi spôsobuje problém pri určovaní počtu žiakov na odbornej praxi v systéme duálneho vzdelávania na jedného hlavného inštruktora/učiteľa odbornej praxe/majstra odbornej výchovy.

6. Zásadná pripomienka k § 3 ods. 1

V skupine odborov 36 STAVEBNÍCTVO, GEODÉZIA A KARTOGRAFIA zásadne nesúhlasíme s tým, aby žiaci, ktorí si ukončia F-kový odbor v **stavebníctve** pokračovali v H-čkovom odbore od 2. ročníka. Žiadame, aby žiak po ukončení základného vzdelania v rámci F-kového odboru v 1. ročníku, mohol nastúpiť po tomto prvom ročníku do 1. ročníka H-čkového odboru. Alebo, aby po ukončení F-kového odboru a získaní základného vzdelania mohol pokračovať a nastúpiť do 1. ročníka H-čkového odboru.

Odôvodnenie:

Každý H-čkový odbor, ktorý sa študuje 3 roky má presnú dotáciu na jednotlivé odborné predmety vrátane technológie, ktoré nie je možné preskočiť alebo zlúčiť. Tzn., že ktorýkoľvek trojročný H-čkový odbor musia zabsolvovať za 3 roky v zmysle Štátneho vzdelávacieho programu. Kedysi existovala možnosť pri osobitých predmetoch študovať zrýchlenou formou, ale aj táto možnosť bola zrušená, pretože je presne daná dotácia hodín pre konkrétny odbor, kde nie je možné zlučovať hodiny alebo ročníky. Je preto nutné aby žiaci začali študovať H-čkový odbor od 1. ročníka.

7. Zásadná pripomienka k Prílohe č. 3

Nesúhlasíme, aby pri učebnom odbore 3686 F stavebná výroba mohol žiak pokračovať iba na odbory 3661 H, 3663 H, 3668 H, 3675 H, 3680 H. Žiadame rozšírenie aj o ostatné H-čkové odbory ako: 3672 H kamenár, 3673 H kachliar, 3678 H inštalatér, 3679 H sklenár, 3688 H kominár, 3684 H strechár.

Odôvodnenie:

Obmedzenie pokračovania odborov pre žiakov pri učebnom odbore 3686 F stavebná výroba je argumentačne neudržateľné. Rozšírenie aj o ostatné H-čkové odbory je pre stavebnú prax dôležité a nevidíme žiadny dôvod, pre ktorý by mali byť z prílohy vyňaté.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/411>